

Realfagsbibliotekets samlingspolitikk

7. desember 2016

Innhold

1 Faglig innhold	2
1.1 Forskningsbiblioteket	2
1.2 Forskerbibliotek	3
1.3 Studentbibliotek	4
1.4 Bibliotek for den opplyste allmennhet	5
2 Samlingsadministrasjon	5
2.1 Gaver	5
2.2 Elektronisk eller trykt - E og/eller P	5
2.3 "Hylle" for e-dokumenter	6
2.4 Emnebeskrivelse av e-dokumenter	6
2.5 Magasinering, kassasjon	7
Appendiks: Faglige konkretiseringer	7
A Biologi	8
B Farmasi	10
C Fysikk	12
D Geofagene	15
E Informatikk	17
F Matematikk	21

Realfagsbibliotekets samlingspolitikk

Samlingspolitikken uttrykkes her i to kapitler. Det første kapitlet gjelder faglig innhold. Deretter følger et kapittel om samlingsadministrasjon: fysiske formater, gavepolitikk, magasiner, kassasjon.

I et appendiks konkretiseres samlingsarbeidet i de enkelte fag.

1 Faglig innhold

Innholdet disponeres med en liste over undertemaer for hvert av de fire hovedmålområdene: forskningsbibliotek, forskerbibliotek, studentbibliotek, bibliotek for den opplyste allmennhet. Hvert punkt gis en begrunnelse og en generell anvisning på arbeidsmetode for å oppfylle punktet.

I et appendiks er det for en del fag gjengitt konkrete, detaljerte anvisninger for arbeidet. Dette vil være til hjelp for fagansvarlige som huskeliste og arbeidsplan i det daglige. Det vil også være et bra startgrunnlag for den fagansvarlige som måtte følge etter. Endelig kan det gi tips og idéer til andre fagansvarlige.

Generelt for faglig innhold

- Studere fagspesifikke varsler og brosjyrer fra leverandører og forlag. Det er viktig å huske på at dette er informasjon fra virksomheter som ønsker å tjene penger på å selge bøker.
- Lese fagspesifikke referatorgraner som inneholder bokanmeldelser
- Holde god kontakt med forskerne på instituttet
- Sjekke nyhetslister i andre bibliotek med samme faglige innretning
- Lese gjennom fagtidsskrifter som har anmeldelser
- Forsøke å få fagspesifikke lister over hva som fjernlånes

1.1 Forskningsbiblioteket

Et forskningsbibliotek skal ikke bare dekke det det forskes på i øyeblikket. Forskningsbiblioteket er et bindeledd mellom fortid og framtid. Skal et forskningsbibliotek dekke et fag på en god måte, må i det minste følgende områder dekkes:

Fagets filosofi, historie og utvikling. Alle fag har en historie og utvikling som må gjenspeiles i biblioteket. Det gjelder både i form av dokumentasjon og i form av historisk forskning på fagets utvikling. Nye innspill til tolkning av historien kommer stadig.

Fagets forskningsfronter. Det gjelder både det det forskes på ved UiO, men også ved andre miljøer i samme fag. Plutselig blir de aktuelle hos oss

Fagansvarlig må rutinemessig følge med i faglige tidsskrifter. De viktigste tidsskriftene dekkes av pakker. Kontakt med instituttene står sentralt, men er arbeidskrevende og ofte ikke enkel. Vi kan og bør delta på generelle fagkonferanser både for å følge med og for å holde kontakten.

Det er viktig å sjekke referansene i faglige artikler opp mot egen samling.

Fagets standardverk, grunnlag. Dette dreier seg om verk som danner basis i kraft av sin systematiske, helhetlige og grundige behandling av et tema. Det er verk som ofte blir sitert. Disse må alltid være tilgjengelig (gjerne i flere eksemplarer).

Også her er det viktig å sjekke referanser opp mot egen samling.

Fagets bredde. Det må sørges for at framtidige behov blir dekket ved innkjøp av litteratur det i dag ikke forskes på, men som er en del av faget som helhet og som seinere kan bli gjenstand for forskning på UiO. Det kan bli vanskelig å skaffe disse verkene i etterhånd.

Samtidig er det slik at forskningsfelter blir forlatt. Det betyr ikke at de mister interesse på lang sikt. De kan bli aktuelle 20 år seinere.

Vanskelig å se framover og spå, men en må følge med i nyhetsbildet og se hva som skjer på internasjonale konferanser.

Fagkritikk. Det dreier seg om å dekke avvikende syn på fagets forskning, metodikk, etikk.

Fagets personer. Sentrale personer i faget må være dekket både med hensyn til deres verker og biografier.

Innen mange fag deles det ut priser: Nobelprisene, Abelpris, Turingpris, osv.

Spesielt må man være oppmerksom på sentrale personer med tilknytning til UiO fordi det eksternt forventes at UBO dekker disse godt i samlingene sine.

Fagets referanseverk. Faglige leksika er viktige som inngangsport til faget, ikke minst i forbindelse med tverrfaglig virksomhet for folk som vil nærme seg et annet fag enn sitt eget.

Det er også viktig med håndbøker.

Spesialsamlinger. Innen enkelte fagområder kan det ligge til rette for å opprette spesialsamlinger, som må vies oppmerksomhet.

1.2 Forskerbibliotek

Grunnmuren for forskerbiblioteket må ligge i de punktene som er nevnt ovenfor, men i tillegg kommer det som angår forskernes egen forskning, som drives nå. Deres egen og andres forskningsfront.

Det aller viktigste her er å holde kontakt med forskningsmiljøet på instituttet.

Forskningsfronten. Hvordan denne dokumenteres varierer fra fag til fag. Fagansvarlige bør prioritere å delta på fagkonferanser heller enn bibliotekkonferanser dersom dette framstår som et valg.

Forskningens data. Forskning bygger i mange tilfeller på store mengder innsamlete og genererte data. Det ligger i forskningens natur at resultater skal kunne etterprøves med de samme data. Det bør avklares om UBO skal ha noe ansvar for å bevare og stille til rådighet slike datamengder.

Forskningens verktøy. Dokumentasjon, håndbøker og veiledning i de viktigste verktøyene. Det kan være programvare, statistikkprogrammer, vitenskapelige instrumenter osv.

Et bredt utvalg av litteratur innen vitenskapelig forfatterskap: både generelle og fagspesifikke veiledninger må finnes i biblioteket.

Litteraturen må omfatte siterings- og referanseteknikk og kildekritikk.

Forskningsformidling. Muntlig og skriftlig formidling. Presentasjonsteknikker, fagdaktikk.

Forskningsmetoder og -metodikk. Ulike forskningsmetoder innen det aktuelle faget.

1.3 Studentbibliotek

Pensumlitteratur. For realfagene kan det ikke være noe mål å forsyne studentene med pensumlitteratur. Pensum er som regel 1 bok pr kurs under laveregrad, og dette bør studentene kjøpe. Pensumbøkene kan man ha i få eksemplarer for dagslån på lesesal.

For høyeregrads kurs kan pensum bestå av enkeltkapitler, artikkelantologier laget av foreleser (kopisamlinger). Her er digitalisering en opplagt løsning, dels gjennom allerede tilgjengelige abonnementer.

I andre fag kan saken stille seg annerledes. Der kan det være behov for tekster som ikke lenger er å få. Dette stiller helt andre krav til antall eksemplarer. Det peker også på behov for digitalisering.

Støttelitteratur. Biblioteket må ha nødvendig støttelitteratur i de enkelte fag.

Foruten å snakke med faglærerne, må man sjekke kursenes pensumlister som ofte har lister over obligatorisk og anbefalt litteratur.

Forskningsmetoder. Her gjelder det samme som for forskerne. Dette omfatter forståelse for den vitenskapelige prosessen der stein bygges på stein.

Studieteknikk og vitenskapelig forfatterskap. Generelle og spesielle veiledninger.

Oppslagsverk. Både fagspesifikke og generelle oppslagsverk bør være tilgjengelig både elektronisk og trykt (trykte oppslagsverk reflekterer tidsbilder).

Annen litteratur. Litteratur som løfter perspektivet på eget fag. Innen realfag f.eks forholdet til humaniora, samfunnsfag og samfunnet forøvrig. Det kan også dreie seg om faglitteratur som kan trekke nye studenter til samlingene.

1.4 Bibliotek for den opplyste allmennhet

Den skattebetalende befolkning holder liv i biblioteket og skal også ha tilgang. Deres behov vil først og fremst dekkes gjennom populærvitenskapelige skrifter og introduksjonsbøker, men det fins også frie forskere på høyt nivå som må gis tilgang.

Alt materiale biblioteket bruker penger på må i prinsippet være tilgjengelig for alle, enten ved oppmøte eller på nett (nasjonale avtaler).

2 Samlingsadministrasjon

2.1 Gaver

Biblioteket tar i mot gaver på betingelse av at biblioteket får 100% disposisjonsrett til å foreta opptak i samlingene, kassasjon, salg, videresending (f.eks gave til andre) eller brukt til bytte.

Gaver tas opp når det ikke dreier seg om dubletter og de ellers faller inn under behovene nedfelt i samlingspolitikken.

Det er viktig at fagpersoner som mottar og vurderer gaver, har et våkent øye for behovene i andre fag.

2.2 Elektronisk eller trykt - E og/eller P

I UBs samlingspolitikk heter det

- Samlingene skal i størst mulig grad være elektronisk tilgjengelig. Når materialet finnes i både trykt og elektronisk utgave kan trykt materiale anskaffes der dette er faglig nødvendig.
- Universitetsbiblioteket skal sikre varig tilgang til samlingene, både trykte og elektroniske.

For alle punktene i avsnittene 1.1 til 1.4 kan det vurderes om litteraturen skal foreligge elektronisk (E) og/eller på papir (P).

Der fagansvarlig mener det er viktig for å oppfylle et behov om å være et forskningsbibliotek (faglig innhold/varig tilgang) ved å kjøpe inn trykt versjon av noe vi også har elektronisk, kan vi forsvare det.

I noen enkelt-tilfeller mister vi tilgang til ressursen hvis vi avslutter et e-abonnement. Dette gjelder som oftest oppslagsverk med jevnlig oppdateringer eller boksamlinger

med bøker som fort blir utdaterte, f.eks. Safari-pakken. I slike tilfeller må vi vurdere om ressursen er så viktig at kjøp kan forsvares likevel.

For punktene under “forskningsbiblioteket” må det dreie seg om å sikre varig tilgang. Det samme gjelder “forskerbiblioteket”, også for de forskningsfeltene som blir forlatt. Det dreier seg om historisk dokumentasjon.

Behovene når det gjelder studentenes pensumlitteratur vil variere veldig alt etter fag, undervisningsopplegg, mm.

Referanseverk, oppslagsverk og håndbøker bør eies, og de bør også tilbys på skrivebordet til leserne (elektronisk). Så lenge e-bøkernes framtid ikke er avklart (dette gjelder både tekniske, politiske og økonomiske forhold) bør man også ha papirbøker for å sikre det langsiktige behovet om å være et forskningsbibliotek. Dermed bør man ha bøkene i ulike fysiske former.

2.3 “Hylle” for e-dokumenter

I dag har vi bare løsninger for UiO-produserte dokumenter (DUO) og sjeldne bøker (Minuskel).

Ofte dukker det opp frie, gratis, e-bøker på nett som det kan være interessant å ta opp i samlingene. Det er ikke tilfredsstillende å katalogisere en slik e-bok uten å laste den ned til egen “hylle”.

Det samme gjelder kjøp av enkeltbøker i e-form.

I andre tilfeller står bibliotekene selv for digitalisering både av papirdokumenter og andre medier. Også i disse tilfellene trengs en slik “hylle”.

UB Bergen har en løsning i DSpace og leder av Digit skrev følgende 20.februar 2014: *Det blir en egen instans for dette nå i DSpace. Det er ikke kun materiale fra UiO, så det kan være et alternativ. Vi regner med å ha dette på plass innen sommeren. Da vil vi kunne opprette en slik e-hylle og kunne gi permanente lenker til dokumenter av ulike slag.*

2.4 Emnebeskrivelse av e-dokumenter

I prinsippet skal alle dokumenter biblioteket tar opp i samlingene emnebeskrives med emneord og klassifikasjon.

Uten gode verktøy er det umulig å utføre emnebeskrivelse når det kjøpes inn e-bokpakker med 10 000-vis av bøker.

- Bibliografiske poster importeres fra leverandørene og i mange tilfeller fins papir-eksemplarer i databasen som er emnebeskrevet. Siden systemet greier å identifisere og lage lenker mellom e- og p-versjon, bør også emnebeskrivelse kopieres mellom postene.
- Noen ganger oppdager man at en aktuell p-bok allerede fins i en e-bok-pakke. Der- som innkjøp av p-bok da faller bort, bør man emnebeskrive e-versjonen i BIBSYS-katalogen.
- Enkeltbøker som blir kjøpt inn på forespørsel skal emnebeskrives.

2.5 Magasinering, kassasjon

Utlånstall kan ikke legges til grunn for magasinering og kassasjon. Aller minst i et forskningsbibliotek. Det må være faglige grunner for å magasinere. Det må først og fremst legges til grunn en faglig vurdering når det gjelder kassasjon/reparasjon.

Appendiks: Faglige konkretiseringer

Konkretisering kan gjøres for alle punktene nevnt i avsnittet om faglig innhold, men ikke alle er dekket eller kan dekkes innen de ulike fagene. Enkelte punkter vil være dekket av generell beskrivelse tidligere i dokumentet. Overskriftene gjengis derfor ikke der de ikke har innhold.

A Biologi

For alle aspektene av innkjøp brukes lister fra leverandørene (Dawson, Delbanco), som er basert på bredt avgrensede alerts innenfor alle biofagene, livsvitenskap, medisin, biokjemi, biofysikk, biomatematikk, bioteknologi etc. I tillegg kommer trykte reklamer fra bl.a. Koeltz scientific (dekker en del ikke-engelsk/amerikansk produksjon, f.eks. mye europeisk), Caister Academic Press, Imperial College Press (UK), hefte fra Wiley Blackwell mm.

Forskningsbiblioteket

Filosofi, historie og utvikling

Vi henger oss på når prof. emeritus kommer og vil ha hjelp til å finne litteratur fordi de skal skrive sammen noe historisk.

Ellers synes vi vi dekker fagets historie og utvikling ganske bra pr. i dag, og er forsiktige med å kassere eldre litteratur. Vi ser at den i noen grad fortsatt blir brukt.

Forskningsfronten

Det er ønskelig å følge med i de store faglige tidsskriftene, men tiden strekker ikke alltid til.

- Internasjonalt: Leser Science og Nature, F1000 websider. Følger F1000 på twitter, samt Science News m.fl.
- Nasjonalt: Leser BIO og forskning.no, følger foredrag på Institutt for biovitenskap når det lar seg gjøre (både interne og gjesteforelesere).
- Følger på twitter: forskning.no, Biologforeningen, VKM, Miljødept, birdlife.no, Zero, m.fl.

Standardverk, grunnlag

Her er vi godt dekket, men utvider når nye ting kommer.

- Får tips fra fagmiljøet hvis viktige ting mangler,
- Store nye verk lette å identifisere når de kommer. Gjerne mye reklame rundt dem!

Bredde

Vi prøver å sørge for at de store linjene fortsatt følges, med dekning av fagets hoveddeler: Botanikk, zoologi, generell økologi, mikrobiologi, generell evolusjon, bioteknologi, toksikologi, cellebiologi, biokjemi, atferd, fysiologi/neurobiolog ...

Spesialsamlinger

Ved kontakt med instituttet forsøkes å kjøpe inn når vi ser det planlegges konferanser eller større prosjekter, slik at vi er i forkant med litteraturen når arrangementene skjer. F.eks. følger vi med på hvilket tema de store årlige begivenhetene som Biokonferansen, Kristine Bonnevie lecture, Darwin Day mm har.

Forskerbibliotek

Vi får generelt lite ressursønsker fra fagmiljøet, men kjøper inn det som ønskes, nesten uten unntak.

B Farmasi

Forskningsbiblioteket

Alerts fra Pharmaceutical Press er en viktig kilde. Ellers må det følges med på:

- Deutscher Apothekerverlag
- American Botanical Society hjemmeside
- European Pharmacopoeia hjemmeside
- British Pharmacopoeia hjemmeside
- US Pharmacopoeia hjemmeside
- Bokmtaler Norsk Farmasøytisk tidsskrift
- Bokmtaler Apotekforeningens tidsskrift

Filosofi, historie og utvikling

Farmasi har en stor samling farmasihistorie. Det bør kjøpes inn iallfall alt om norsk farmasihistorie.

Forskningsfronten

Følge med i de norske tidsskriftene, kontakt med institutt/forskningsgrupper

Standardverk, grunnlag

Farmasi har mange oppslagsverk, de fleste er digitalisert. Må følge med på nye utgaver og oppdateringer. Faksimiler/nyutgivelser av eldre litteratur

Bredde

Farmasi er svært tverrfaglig. Vekt bør legges på farmakognosi og galenisk farmasi.

Fagkritikk

Bøker som er kritiske til alternativ medisin. Alt norsk bør kjøpes inn.

Personer

Følger med på ansattes bokutgivelser.

Forskerbibliotek

Verktøy

Kontakt med forskere/forskningsgrupper. Kjøpe inn bøker om metoder (statistikk, analysemetoder etc), instrumenter, programmer

Studentbibliotek

Kontakt med instituttet ved semesterstart.

Pensum

Minst ett eks av pensum kjøpes inn. Passe på å kjøpe inn digitaliserte pensumbøker.

Støttelitteratur

All anbefalt støttelitteratur kjøpes inn.

C Fysikk

Viktige forlag å følge med på: Cambridge, Wiley, ICP / World Scientific, Pan Stanford, De Gruyter. Springer også viktig, men ikke innkjøpsmessig siden vi får alt derfra elektronisk. ICP / World Scientific og Cambridge kommer innimellom med egne kataloger/nyhetslister for fysikk (trykt og elektronisk), som en bør bla gjennom for å fange opp bøker en ikke har fått med seg gjennom Del Banco / Dawson. Også lurt å titte innom nettsidene til forlagene innimellom.

I parentes: Finner en en bok innenfor et felt man ikke har god oversikt over skader det ikke å søke opp boka på Amazon og se på forslagene til lignende bøker. Dette kan være en kilde til bøker på mer perifere forlag.

Bokanmeldelser: Contemporary Physics kommer ut fire ganger i året, bokanmeldelsene der er alltid verdt å lese gjennom, kjøper inn mye av det som anmeldes der. Physics Today har en “Books”-seksjon med liste over nye bøker og anmeldelser (mest populærvitenskap).

Forskningsbiblioteket

Filosofi, historie og utvikling

- Det gis ut mange bøker om fagets utvikling, særlig i form av jubileumsskrifter. Noe av dette kjøpes inn når det synes relevant.
- Kasserer normalt ikke bøker med mindre det foreligger mer enn to eksemplarer av samme bok (unntak for “forbrukslitteratur” som pensumbøker, laboratoriemanualer, o.l.). Ved flere utgaver bør normalt eldste utgave beholdes.

Forskningsfronten

Å følge forskningsfrontene (som peker i alle retninger) er en umulig oppgave. Noen pekepinner på hva som er viktige felt kan man få fra å følge overfladisk med på f.eks. Physics Today og Phys.org.

Standardverk, grunnlag

- Virker som vi har få hull i samlingen bakover i tid.
- Kan være interessant å ta stikkprøver på om vi har verkene som siteres i Wikipedia-artikler, innføringsbøker o.l.

Bredde

- Kjøper ofte inn grunnbøker/introduksjonsbøker for felt det ikke nødvendigvis forskes på ved UiO.

- En tilbakevendende problemstilling er hvor bredt vi skal gå inn i teknikk og ingeniørvitenskap. Generelt ønsker vi en samling som kan gjøre brukerne våre rustet for et liv utenfor academia, og vi har mange brukere som også er tilknyttet SINTEF, IFE, FFI, osv. Halvlederteknikk er et eksempel på et felt vi må dekke veldig godt, men en del ingeniørdisipliner må vi i stor grad overlate til NTNU o.l.

Fagkritikk

- Spenner fra anvendelser (atomkraft, stråling i alle former, ...) til teori (kvantefysikk, strengteori ...). Mye useriøst, men viktig å prøve å fange opp avvikende syn som faktisk er seriøse og f.eks. kritikk av etterprøvbare teorier.
- Fysikers rolle i utviklingen av atombomben er det skrevet mye om. Etiske dilemmaer i moderne fysikk er mer sjelden kost.

Personer

- Bøker om kvinner i fysikk er en gjenganger, og blir som regel kjøpt inn.
- Biografier om viktige personer i fysikken kjøper vi ofte inn, men ikke absolutt alle Einstein-bøkene.

Forskerbibliotek

- Prøver å oppfordre forskerne til å komme med ønsker. Ønskebøker blir kjøpt inn nesten uten unntak fordi antallet er så lite (kanskje ti i året).

Forskningsfronten

- Trenger hjelp med å prioritere tidsskrifter. For noen år siden ble det gjort en undersøkelse der forskerne ble bedt om å rangere tidsskrifter etter viktighet.
- Årlig gjennomgang av tidsskrifter. Viktig å informere om oppsigelser, og prøve å få tilbakemeldinger. I 2015 ble de fleste beholdt, men noen få ble tatt ut. Et som ble vurdert tatt ut, ble beholdt etter ønske.
- Mange tidsskriftpakker er dyre (som APS), men mye brukt.

Verktøy

- Beregningsbasert fysikk er et satsningsområde både i undervisning og forskning. Er på utkikk etter bøker om dette. Lurt å følge med på hvilke språk og verktøy som brukes av miljøene (f.eks. Python og NumPy).
- Matematiske metoder i fysikk har vi mye litteratur om, og kjøper inn mer etterhvert som det dukker opp. Mye dukker også opp på Springer.

Formidling

- Kjøper inn noe populærvitenskapelig fysikk, ofte basert på anmeldelser i Physics Today, på Amazon eller annet.
- Fagdidaktikk dekkes stort sett av tidsskrifter som Physics Education, men kommer det ut bøker kjøper vi dem som regel inn.
- Samlinger av fysikkforsøk og oppgaver til bruk i undervisning kjøper vi også inn noe av.

Studentbibliotek

Pensum

Går gjennom pensumlistene ved starten av hvert semester og lager digital pensumoversikt for alle bachelor- og masteremner med direktelinke til Oria for studenter som vil låne pensumlitteratur. Sjekker samtidig om noe nytt bør kjøpes inn

Støttelitteratur

Kjøper inn det av støttelitteratur som blir anbefalt i pensumlister. Er også på utkikk etter tillegglitteratur i de tilfelles det er kjent at pensumboken kan være utilstrekkelig. Ellers kjøper vi inn på oppfordring.

D Geofagene

På grunn av tidspress blir bokinnkjøp ikke gjort planmessig nok. Å følge med i bokutgivelser tar tid, selv om mye selvsagt foregår via listene fra Delbanco/Dawson. Listene fra Delbanco er ikke filtrert på en god nok måte enda; jobber med saken.

Sammenslåingen av fagmiljøene: Geologi, geofysikk og naturgeografi er nå ett institutt, samtidig som deler av fagmiljøet befinner seg fysisk et annet sted (Metos sitter på Ciens). Kontakten med dette miljøet er litt vanskelig, samtidig som det er et avansert fagfelt som jeg ikke har i min fagkrets. Frode har vel kjøpt inn stort sett på brukerønsker??

Ellers kjøpes generelt inn fra listene fra Dawson (tidligere) og forhåpentligvis blir listene fra Delbanco gode nok til å være nyttige. Kataloger går gjennom. Mye er allerede i abonnement (Geol. soc. london er tilgjengelig gjennom Lyell collection og vi har mye elektronisk fra AAPG. Og selvsagt fra Springer og andre).

Forskningsbiblioteket

Filosofi, historie og utvikling

Forsøker å ta vare på eldre litteratur, men ikke alle utgaver av utenlandske pensumbøker. Fokuserer på norske ting. Faghistorie kjøpes inn når jeg kommer over det.

Forskningsfronten

Innen geofag er det norsk/nordisk konferanse hvert år. For petroleumsfagene kommer mye fra en egen base (OnePetro).

Standardverk, grunnlag

Godt dekket i en del av fagmiljøet. Får beskjed om mangler. Må følge godt med på nye utgaver. Tapte verk vurderes ofte slik at de kjøpes inn igjen.

Bredde

Et godt eksempel på at fagene endrer seg, både fram og tilbake, er fornyet interesse for malm/mineralleting. Her må det følges med!

Fagkritikk

Her er et "minefelt" i flere av retningene. Eks. innen klimaforskning. Må vurderes i hvert enkelt tilfelle, men vi har tatt opp kontroversielle bøker.

Personer

Kjøper når det kommer aktuelle titler. Fokus på norske eller internasjonalt betydningsfulle (faglig, pionerer, kvinner i forskning). En viktig kilde for både historiske framstillinger og for personer er utgivelser fra Norges Geologiske Undersøkelse.

Referanseverk

Noe i samling, en del elektronisk, noe stående på institutt som bør følges opp. Må markedsføre elektroniske tilbud.

Forskerbibliotek

Verktøy

Kjøper inn bøker om f.eks. mikroskopi og analyser og har hatt bøker om programmer. Disse siste har ofte vært levert fra IT drift, nå blir nok dette stående på instituttet.

Studentbibliotek

Pensum og støttelitteratur

Pensum/støttelitteratur: vi kjøper 2 eks av pensumlitteratur og gjerne også støttelitteratur. Det er press på disse, mye spm etter disse i perioder, men vi har ikke prioritert å kjøpe flere eks.

E Informatikk

Følger med i et viktig referatorgan *Computing reviews* og deres nettside med alerts og anmeldelser og omtaler både av bøker og artikler.

Forskningsbiblioteket

Filosofi, historie og utvikling

- Følge med på anmeldelser, referanselister og omtaler i *IEEE Annals of the history of computing*.
- Abonnere på nyhetsbrev fra *Charles Babbage Institute* (CBI). Bladet har anmeldelser av datahistoriebøker. Instituttet driver med nytgivelser av klassiske verk.
- Følge opp litteraturlister i innkjøpte faghistoriebøker.
- Forsiktig med å kassere bøker som kan dokumentere stadier i fagets utvikling. Utlånstall er ikke grunnlag for kassasjon.
- Fange opp bøker av typen “Readings in ...” som ofte samler sentrale artikler og foredrag.

Forskningsfronten

- Utnytte kontakt med forskningsgruppene og følge med i de tidsskriftene og konferansene de publiserer i
- Uavlatelig oppfordre forskningsgruppene til å vise ansvar for å ha en god forskningssamling, til å komme med forslag
- Forfølge oppslag i *Scientific American*, *New scientist*, *Science*, *Communications of the ACM*, *IEEE Computer*
- prøver å følge noen faglige kilder på twitter: *digi.no*, *computerworld*, *wired*, *O’Reilly*, *Scientific American*, *New Scientist*, *Science Mag News*, *Guardian Tech*. (utnytter listefunksjonen i twitter)

Standardverk, grunnlag

- Klassikere innen faget: “Structured programming” “Computer Graphics” (Foley)
- Fagspesifikke monografiserier a la
  - *Foundations and trends in Databases*,
  - *Foundations and trends in Computer Graphics and Vision*,
  - *Foundations and trends in Information Retrieval*,

- *Tracts in Computer science,*
- *Springer tracts in advanced robotics,*
- *History of computing – Springer,*
- *Computer Supported Cooperative Work – Springer,*
- *Texts in theoretical computer science – Springer,*
- *Studies in fuzziness and soft computing – Springer*
- *Advances in Intelligent and Soft Computing – Springer*
- *Springer Briefs in Electrical and Computer Engineering*
-
-
- *m.fl.*

Bredde

Dette er blitt svært vanskelig etter hvert som informatikken har spredd seg i alle retninger. Vi har fått forskningsgrupper som like gjerne kunne ha vært ved andre institutt (bioinformatikk, fysikk), sogar ved andre fakultet (språkteknologi). Det er mer snakk om avgrensninger enn å forsøke å dekke alt.

Fagkritikk og fagetikk

For informatikk kan det dreie seg om anvendelser til skade for menneskeheten, droner, overvåking, personvern, maskiner erstatter mennesker i sosiale sammenhenger.

Det berører både fagkritikk og etikk. Her gjelder det å følge med i mer samfunnsvitenskapelig orienterte publikasjoner, avisdebatt mm.

Personer

- Historisk: Babbage, Lovelace, von Neumann, Zuse, Hoare, Dijkstra, Knuth, Date, ...
- Fagpriser: Turing-prisen (ACM), von Neumann-medaljen (IEEE), Rosing-prisen
- Instituttets folk som gjør seg nasjonalt og internasjonalt bemerket (Dahl, Nygaard, Lundh, Lande, Hannemyr, ...)
- biblioteket har sikret seg rapporter/artikler av Nygaard fra 50-tallet pga referanse-spørsmål i forbindelse med avhandlingsarbeid.

Spesialsamlinger

For Informatikkbiblioteket har det vært nærliggende å samle så mye som mulig av SIMULA-dokumentasjon.

Det er også et ønske å etablere “Ole-Johan Dahl Archive” med alle hans IFI Research Reports digitalisert, hans arbeidsnotater i forbindelse utvikling av kurs på 60/70-tallet og bibliografi. Det samme for Kristen Nygaard.

Forskerbibliotek

Forskningsfronten

- Innen informatikk vil forskningsfronten grovt sett først fremst være dokumentert på konferanser. De fleste konferanser dokumenteres gjennom abonnementene på ACM digital library, IEEE Xplore og Lecture Notes in Computer Science (Springer). Kjøp av disse pakkene sikrer ikke nødvendigvis fullstendighet. Her må det samarbeides med fagmiljøene.

Etter konferansene dokumenteres forskningsfronten i tidsskriftartikler og endelig oppsummeres faget i bøker.

- Alle nivå 2-tidsskrifter innen faget bør være tilgjengelige.
- Sjekk forskningsgruppens prosjektsider.

Verktøy

- Programmeringsspråk tilpasset spesielle anvendelser
- Metodehåndbøker
- Håndbøker i programmer a la Matlab, Mathematica, SPSS
- Tekstverktøy (TEX, L^AT_EX).

Formidling

- God samling av bøker som dekker muntlig og skriftlig formidling på generelt grunnlag
- Generell og fagspesifikk didaktikk.

Studentbibliotek

Pensum

- Kjøper to eksemplarer av obligatoriske pensumbøker.
- har noen ganger gått inn på pensumssidene til kurs og sjekket om vi har støttelitteraturen.

- har samarbeidet med kursholdere om å sette opp pensumlister slik at det blir lenket korrekt til katalog og/eller tekstkilder.
- vi har fire kurspermer i skranken som inneholder kopier av pensumartikler. Studentene tar egne kopier på grunnlag av permene.

F Matematikk

Forskningsbiblioteket

Filosofi, historie og utvikling

- Finne frem til og digitalisere kompendier fra ansatte ved instituttet.
- Lenke til instituttets kompendier fra fagressurssidene

Forskningsfronten

- Be om innspill fra forskningsgruppene personlig / via epost.
- Gå på forskningsseminarer og fellesarrangementer på instituttet.
- Følge med på arXiv, men dette er mer eller mindre umulig.

Standardverk, grunnlag

Ulike standardverk i ulike forskningsgrupper. Vanskelig å holde seg orientert, men dekkes som regel gjennom pensumbøker eller bøker som blir etterspurt, og endres sjelden i matematikk. Noe å spørre om!

Bredde

Dekkes gjennom innkjøp av tidsskrifter og konferanseproceedings. Vanskelig å holde oversikt.

Fagkritikk

- Lite fagrefleksjon og metode- / etikkdilemmaer i faget.
- Noe innen didaktikk.

Personer

- Prøve å få ansatte til å gi beskjed når de gir ut bøker.
- Ha kontakt med forskningsmiljøene.
- Være på banen med innkjøp/utstillinger rundt store prisutdelinger (Abelprisen) og andre arrangementer.

Referanseverk

Som fagets standardverk.

Spesialsamlinger

- Onkel Toms hylle (matematikk og skjønnlitteratur)
- Laveregradssamling (Ting som er tilgjengelig for allmennheten eller relevant for laveregradsstudenter)

Forskerbibliotek

Forskningsfronten

Må ha pakker med tidsskrifter, mye endres stadig.

Data

Aktuelt for noen av fagområdene. Er et velkjent problem for våre. Også lagring av programkode er et problemområde.

Verktøy

Dekkes i stor grad av programvare som bestemmes og driftes av drift. Vi må holde oss oppdatert med noe støttelitteratur til programvaren (Maple / MATLAB).

Formidling

- Lansere bøker skrevet av våre?
- Invitere til faglige foredrag?
- Holde populærvitenskapelige tidsskrifter.

Metodikk

- Sørge for bøker om emnene.
- Implementere det i kurs?

7. desember 2016